

FÖRSTA BILDREPORTAGET!

OMBORD PÅ RADIO NORD

MUSIKPIRATEN VID UTÖ

DE E LYGENS ATT KOMMA ÅT DOM JEVLARNA!

STOCKHOLM
SÄLJÖ-BADEN
DALARNA
NAMÖ
ÖRNÖ
M/S BON JOUR
LANDSORT

ETT BETRYGGANDE ANTAL MIL UTANFÖR UTÖ LIGGER ETT JURIDISKT PROBLEM OCH SÄNDER MUSIK, BRA MUSIK -- LÄTT BLANDAD MED BETALD REKLAM. "RADIO NORD". EUROPAS ENDA SÄNDARE SOM KÖR MED MUSIK DYGNET RUNT!

EN REKLAM-MÜNDED HERRE VID NAMN JACK KOTSHACK, TIDIGARE ORDF. I TENNISSTADION-KLUBBEN I STHLM, DRIFTADE FÖR EN DEL ÅR SEN PLANER KRING RADIO-REKLAM MED EN GÄTTANDE TENNIS-AMERIKANARE. DENNE HADE KONTAKTER I USA.

DESSA ODLADES. FÖR NÅGOT ÅR FEJ REJE KOTSHACK TILL DALLAS I TEXAS, DÄR HAN SAMMANTRÄFFADE MED MILJONÄRERNA THOMPSON OCH CLINT MURCHISON JR, SOM MER ELLER MINORE TILLSAMMANS ÄGER ETT DUSIN RADIO- OCH TVSTATIONER I USA. PENGAR SÄTJADES OCH KOTSHACK SATTE I GÅNG. EN MOTORSKONARE, "BON JOUR" FÄR NU VARJE DAG EN "BOMB" NEDKASTAD FRÅN FLYGMASKIN VIA BROMMA. "BOMBEN" ÄR LADDAD MED INSPELADE PROGRAM. VARPÅ MAN SÄNDER MED EN HYPER-MODERN 20-KILOWATT-SÄNDARE.

REKL. PRIS: VARO. 6-9, 17-20 (DYRASTE TID)
10 SEK. EN GÅNG: 200:- 30 SEKUNDER
EN GÅNG 300, 60 SEK. DITO 400:-
RABATT VID INTENSIVARE REKLAM.

RADIO NORD ÄR REDAN SUCCÉ -- MAN ÖVERVÄGER ATT PLACERA SÄNDAREKÖPP UTANFÖR GÖTEBORGS OCH I MEDELHAVET (FRANKRIKE).

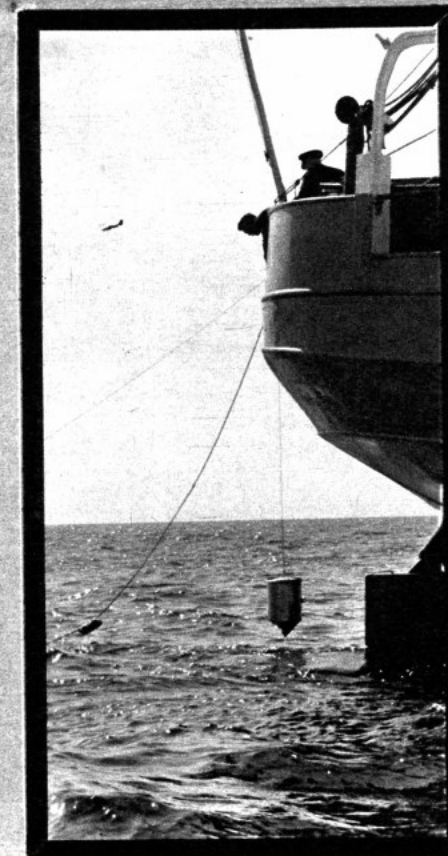
ANNA LISA!
STÅNG DÖRRARNA
JAG VRIDER IN
RADIO NORD!

KÄRA SUEA --
VAD SKA FARBROR
STATEN SÄJA !!

DET SÄJS ATT MODER SUEA REDAN LYSSNAR MEFT PÅ RADIO NORD...

EN BOMB I HAVET – RADIO NORDS PROGRAM!

Kring Radio Nord's
piratsändare-skepp i Öster-
sjön finns bara hav och
stillhet □ Plötsligt rivs
tystnaden sönder av
motordån i skyn □ Ett
flygplan kretsar kring
fartyget, lågsniffar och
fäller en "bomb" i
havet □ I bomben, som
fiskas upp av ivriga
besättningsmän, ligger
det program som
hundratusentals svenskar
ska höra i Radio Nord
i morgon □ SE ger er här
det första bildreportaget
om folket på piratskeppet
i Östersjön.

SE-reportage: Gits Olsson –
Roland Andersson (foto)

Den dagliga luftfärdiga »bomben» vittjas på sitt innehåll — magnetband, nyheter, tidningar — av hallmännen Höijer och Karlholm och studiochefen Pelle Löndahl. Skynda!

Så här ser det ut i den trånga men ändamålsenliga studion ombord på »Bon Jour», varifrån Björn Fredrik Höijer och Kaj Karlholm sänder nyheter tio gånger om dagen. Mellan sändningarna redigerar dom nykomna tele-

Ännu är arbetet på sändaren inte fullt klart, det hela går lite på skruvar. Chieften Andersson, tysken Knies och amerikanen Archie sätter ut livbåten för att kolla signalstyrkan som utgår från fartygets antennmast.

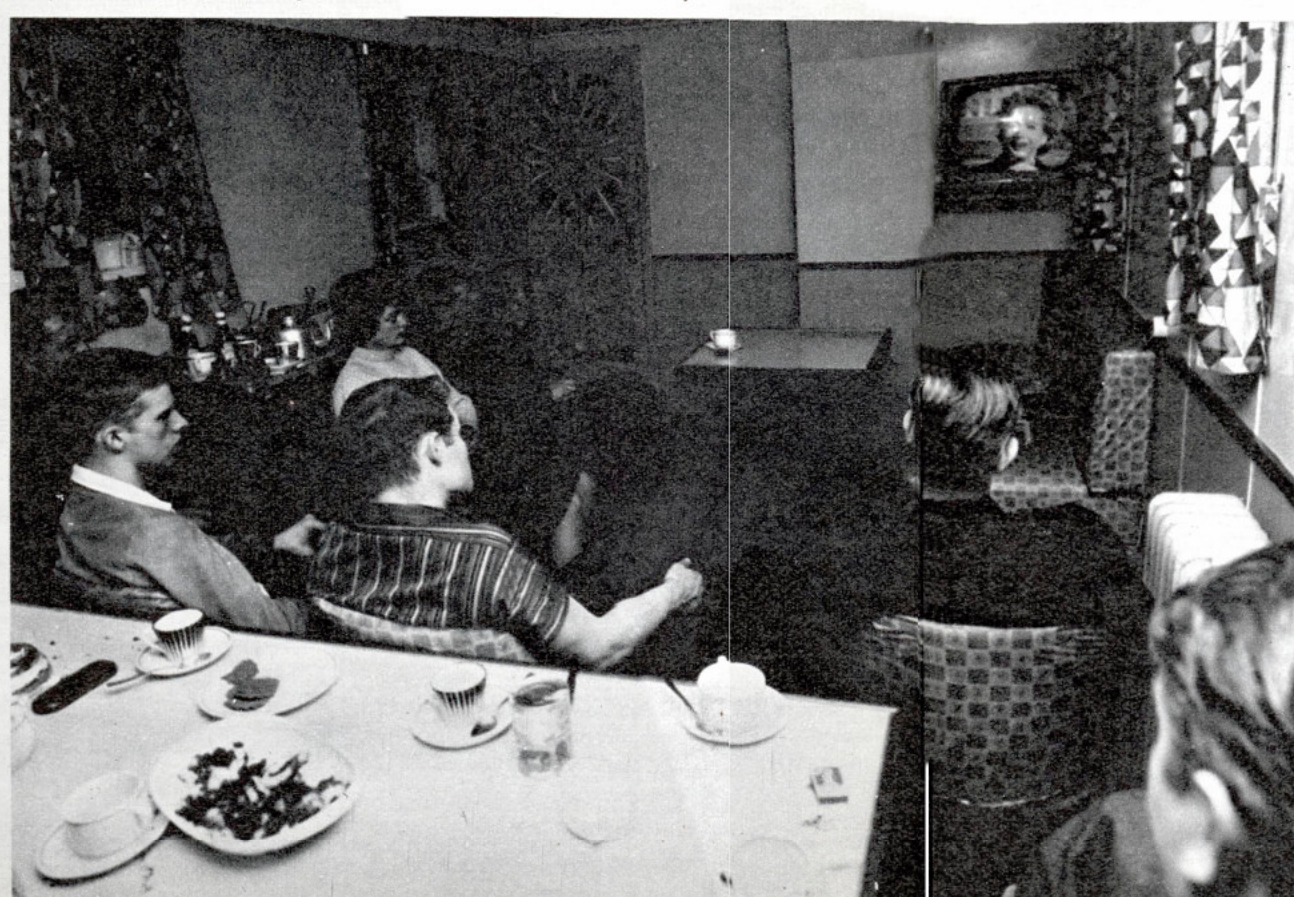
RADIO NORD forts.

Vi jobbar 18 timmar om dygnet

Här var'e högspänning. När teknikern Löndahl ställer sej på däck under antennen och stoppar ett neonrör i örat, så lyser det! Antennen är brännhet, en garanti mot nedisning.

Kväll ombord. Bandrullarna snurrar i kontrollrummet. Resten av folket på »Bon Jour» tar paus och njuter av TV-programmet i den rymliga mässen. För någon glädje ska vi ju ha av Sveriges Radio i alla fall, tyckte dom.

— vi kom först med Gagarin, först med Cuba!

■ Nu får dom lägga ut vilka krokben dom vill för Radio Nord, nu stoppar dom oss aldrig!

Det är studiochefen vid Radio Nord, Pelle Löndahl, som säger det, övertygat. För 1½ timme sen lämnade vi Nynäshamn med Radio Nord's proviantbåt, en liten fiskeskrov som Kotschack kom över för 20,000 i Blekinge. Nu ser vi masttoppen på sändarfartyget, den gamla tyska vedskutan Olga som blivit nicaraguansk på gamla dar och döpts till Bon Jour, fribrytaren på Östersjön. Nu har vi bara en timmes dunkelidunkande kvar mellan väggtopparna innan vi är framme.

Vi har med oss proviant, tekniska förnödenheter och personalavlönning. Det är Janne Gunnarsson, tekniker som varit hemma i stan en vecka, det är Kaj Karlholm, tidigare PR-man på SAS, Paramount och Rädda barnen, nu nyanställd hallåman på Radio Nord, det är Björn Fredrik Höijer, tidigare stockholmsredaktör för Kvälls-Posten i Malmö, nu hallåman på Radio Nord. Och det är Pelle Löndahl, tidigare ljudtekniker hos Andrews, nu chefstekniker och studiochef hos piraterna.

■ Det är lite grann av julafton när proviantbåten bordat och ligger där vid fartygssidan och åker hiss i dyningarna. Där morsas och kramas och delas ut tobak och

post. Kockan Greta hänger över relingen och skriker på köttfärs. Maskinisten, Ture, göteborgare, är ivrig att få ombord några pryttlar till generatorerna. Archie, den amerikanske teknikern från Texas, verkar helt främling i miljön med sin stoppröda lumberjacka. Han har inte fått ice cream soda på tre månader. Hallmännen som tjänstgjort ombord i elva dagar — rättare sagt dygn — lämnar Bon Jour, gråbleka, tröttkörda och förbannade... »Jävla sätt att sparka igång med regelbundna nyhets-sändningar när vi bara är två, vi har inte sovit på fyra nätter.»

Den gamla vedskutan har verkligen undergått förändringar. I lastrummet bor personalen, 7 mans besättning och 9 radiokillar, i ultramoderna hytter. I det nya däckshuset finns pentry, mäss för 18 personer, studio med kontrollrum och så själva sändarna.

■ På bryggan står kapten John Johnsson, en lugn och trivsamt karl som gått på värmen förr och nu finner sej i att föra ett skepp som gör en medelfart på noll knop. Hur ska man klara höstens stormar? Och vinterns isar? — Stormarna klarar vi, säger han. Under den svåra stormen före påsk presades fartyget ned så att masten lutade 40 grader. Det tålde båten utan vidare och sändningen rubbades inte heller av rullningen. Gränsen går vid 62 grader. En sän-

orkan finns inte...! Värre blir det med isarna. Det hände ett par gånger under 40-talet och en gång under 50-talet att isen lade sej ända här ute. Sker det en gång till, får vi avbryta sändningarna och söka hamn. För isskrivning klarar vi inte.

■ I ett minimalt kontrollrum sliter teknikerna i tretimmarsskift. Och värre ska det bli när man nu börjar sända 24 timmar om dygnet. Hittills har man bara sänt i 18 för att ge teknikerna 6 timmars chans att finjustera antennmasten. (»Skulle'rom knata opp i masten under pågående sändning, skulle'rom bränna brallerna av sej.») Uppspelningsanläggningen har plats för fyra bandrullar, tre med musik och en med commercials, s.k. reklamrullar. Teknikern saxar mellan bandrullarna enligt ett strikt körschema. Och tio gånger om dan ska hallmännen i studio släppas in för direktsändning av nyheter.

■ Hur får Radio Nord sina nyheter?

Höijer och Karlholm: — Redaktionen inne i Stockholm börjar klockan 3.30 på morgonen med att skumma tidningarna och samla material från 23 korrespondenter i landsorten. Materialet bantas ned till en kommuniké som sänds per radiotelefon till oss. Samtidigt ar-

(Forts. på sid. 40)

Här är de nya rösterna i radio

Röst 1 i Radio Nord — Gert Landin, tidigare hallåman för de svenska sändningarna från BBC.

Röst 2 — Sten Hedman, yngste man i gänget, specialiserad på nöjesnyheter och polisbevakning.

Röst 3 — Louis Chryander, har kvällstidningsrutin, textspottare och expert på snabbkommunikéer.

Röst 4 — Kjell Bergström, skolad för uppdraget i självaste Chicago, på Politikens USA-red.

Röst 5 — Sewe Ungermark, tidigare på TT:s utlandsredaktion, i tjänstemössa.

betar vi själva här ute på båten med kontinuerlig avlyssning av utländsk radio. Vi tar in Voice of America direkt från Washington och BBC direkt från London. Eftersom vi i motsats till Sveriges Radio kan stoppa in nyheter lite när som helst i programmet, var vi först i etern med t. ex. Gagarin och först med invasionen på Cuba. ■ Och klockan elva kommer droppen!

Drophen... det är ett flygplan som varje dag klockan 10.30 lyfter från Bromma och styr ut mot havsbandet, kretsar ett varv kring Bon Jour och sedan faller en »bomb» — vattentät behållare — i havet intill fartyget. Behållaren fiskas upp av besättningen och innehåller dagens magnefonband, färskta telegram, tidningar och post. Under eftermiddagen återkommer landredaktionen med mera nyheter per radiotelefon. Redaktionen ombord redigerar, lyssnar, skriver och hallåar 16—18 timmar om dygnet. Efter sista nyhetssändningen klockan 22.15 är det två dödströtta hallåmän som drar av sej piratbyxorna och stuper i säng.

Men besättningen i övrigt sitter i mässen och ser TV. (»TV-underhållning och stormvarningar får vi från Sveriges Radio, så någon glädje har vi av dom.») En trivsamt familjär ton härskar i mässen medan fartyget gungar i kvälldyningen. Greta, kockan, säger: Idag, grabbar, har jag äntligen kommit på varför det är fyra man ombord som alltid ska ha äggen vändstekta. Dom har helskäggs och vill inte ha gula i skägget.

TV:n kör Aktuellt. Oroligheterna på Cuba flimrar förbi. Styrman säger:

— I morrn kommer Fidel Castro och begär asyl på Bon Jour!

— Nä bevara mej väl, säger Greta, en till som ska ha vändstekta ägg står jag inte ut med!

■ När havets dyningar mjuknat, när människaran ristar sitt silversår i de svarta vågorna och fyrarna, Landsort i sydväst och Huvudskär i norr, börjar svänga sina ljusslason över havet och det endast är studioventilen som lyser ombord, då tar sej en och annan en promenad på däck, blåser ut piprök i den tysta vårnatten och säger:

— Dom får säja vad dom vill om

— Dom får säja vad dom vill om Radio Nord, för oss som håller på här ute på prämen är det ett ganska tjusigt och ganska fascinerande äventyr i etern...